

ปกิณกะ

บัณฑิตคุณภาพตามแนวพระบรมราโชวาท Qualified Graduates by His Majesty the King's Addresses

ประสิทธิ์ ชนะรัตน์*

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยในครั้งที่ 1 ได้จัดพิธีพระราชทานปริญญาบัตร พร้อมกับมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ณ หอประชุมราชแพทยาลัยมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ในวันพุธที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2509 จนถึงปัจจุบัน นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้แต่ละครั้งได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิต สาระหลักของพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับบัณฑิตพอสรุปได้ 5 ประการ ได้แก่ ความสำคัญของบัณฑิต คุณสมบัติทั่วไปของบัณฑิต คุณสมบัติของบัณฑิตเฉพาะสาขาวิชาชีพ หลักปฏิบัติเพื่อความสำเร็จในการทำงานของบัณฑิต และที่สำคัญ จะทรงกล่าวถึงสิ่งที่น่าห่วงใยสำหรับบ้านเมืองเพื่อให้เป็นหน้าที่หรือข้อคิดสำหรับบัณฑิต

รายงานนี้ ได้ศึกษาแนวพระราชดำริเกี่ยวกับบัณฑิตคุณภาพ จากข้อมูลพระบรมราโชวาทองค์ต่างๆ ที่พระราชทานแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ พ.ศ. 2509 - 2540 แล้วได้อัญเชิญพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ 19 ในวันพฤหัสบดีที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2528 เกี่ยวกับบัณฑิตคุณภาพ มาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและน้อมนำมาเป็นแนวปฏิบัติ พระบรมราโชวาทตอนหนึ่งความว่า

“.. ประการแรก บุคคลจะต้องมีความสุจริต มีความตั้งใจจริง และความอดสาหะอดทนเป็นรากฐาน ประการที่สอง จะต้องมีความรู้ที่ถูกต้องแม่นยำ ชำนาญ และมีฝีมือหรือความสามารถในการปฏิบัติ เป็นเครื่องมือใช้ทำงาน ประการที่สาม จะต้องมีความซื่อสัตย์ ความขยัน และความสุจริตรอบคอบ เป็นเครื่องควบคุมกำกับให้ดำเนินงานไปได้โดยถูกต้อง เทียบตรงตามทิศทาง ประการที่สี่ จะต้องมีความรอบรู้ มีความสามารถประสานงาน และประสานประโยชน์ เป็นเครื่องอุดหนุน ส่งเสริมให้ทำงานได้คล่องตัวและก้าวหน้า และประการที่ห้า ซึ่งสำคัญที่สุด จะต้องมีความฉลาดรู้ในเหตุในผล ในความผิดถูกชั่วดี ในความพอเหมาะพอสม เป็นเครื่องตัดสินใจ และสั่งการปฏิบัติงานทั้งระบบ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ใดมีคุณภาพดังกล่าวครบถ้วน และนำมาใช้ให้พร้อมเพียง

* อาจารย์, หัวหน้าภาควิชาจุลทรรศน์ศาสตร์คลินิก คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สอดคล้องกัน ก็จะประสบความสำเร็จได้สมบูรณ์
ตามปรารถนา ...”

รายงานนี้ได้จัดทำ เพื่อศึกษาสถานะของ
นักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ ปีการศึกษา 2542
สาขาวิชาเทคนิคการแพทย์ ชั้นปีที่ 4 ปีที่ 3 ปีที่ 2

และสาขากายภาพบำบัด ชั้นปีที่ 4 โดยให้รับ
ทราบเกี่ยวกับเนื้อความและความหมายของ
พระบรมราโชวาทองค์นี้ และให้ทำการประเมินตนเอง
โดยตอบในแบบสอบถาม ดังนี้

แบบประเมินตนเองของนักศึกษา/บัณฑิตคุณภาพ

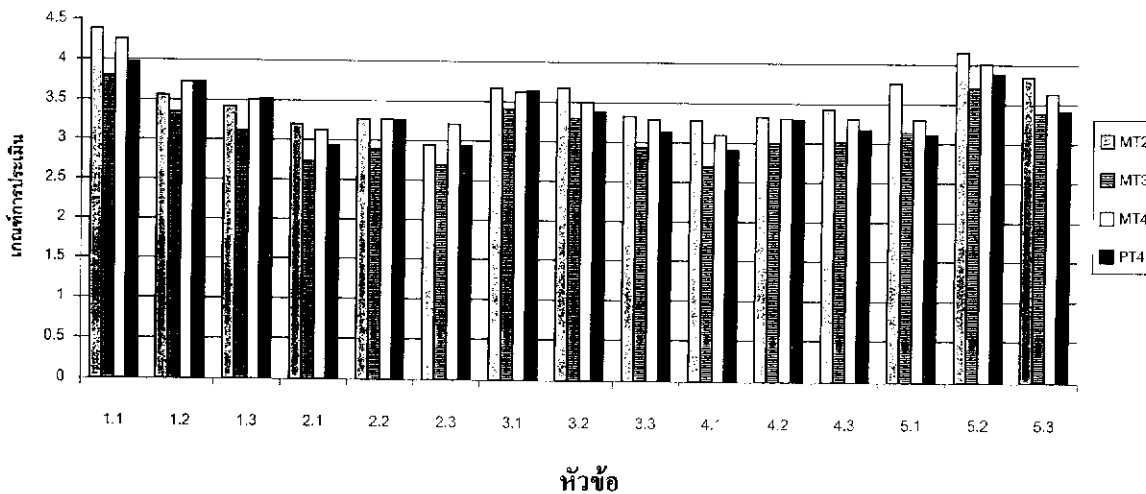
หัวข้อ	รายการ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	1.1 มีความสุจริต 1.2 มีความตั้งใจ 1.3 มีความอดสาหะอดทน					
2.	2.1 มีความรู้ที่ถูกต้อง แม่นยำ 2.2 มีฝีมือหรือความสามารถในการปฏิบัติ 2.3 มีความชำนาญในการปฏิบัติ					
3.	3.1 มีสติ 3.2 มีความยั้งคิด 3.3 มีความสุ่มละเอียดยรอบคอบ					
4.	4.1 มีความรอบรู้ 4.2 มีความสามารถประสานงาน 4.3 มีความสามารถประสานประโยชน์					
5.	5.1 มีความฉลาดรู้ในเหตุผล 5.2 มีความฉลาดรู้ในความผิดถูกชั่วดี 5.3 มีความฉลาดรู้ในความพอเหมาะพอสม					

หมายเหตุ เกณฑ์ในการประเมิน

5 หมายถึง ดีเยี่ยม 4 หมายถึง ดีมาก 3 หมายถึง ดี 2 หมายถึง พอใช้ 1 หมายถึง ไม่ดี

ผลการศึกษา พบว่า ด้าน มีความสุจริต มีความฉลาดรู้ในความผิดถูกชั่วดี นักศึกษาทุกกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.5 ในด้านมีความรู้ที่ถูกต้อง แม่นยำ มีฝีมือหรือความสามารถในการปฏิบัติ

และมีความชำนาญในการปฏิบัติ เป็นเกณฑ์ที่ นักศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ รายละเอียด ดูตามรูปที่ 1 และตารางที่ 1

(1.1 มีความสุจริต, 1.2 มีความตั้งใจ, 1.3 ความอดสาหัส, 2.1 มีความรู้ที่ถูกต้อง แม่นยำ, 2.2 มีฝีมือหรือความสามารถในการปฏิบัติ, 2.3 มีความชำนาญในการปฏิบัติ, 3.1 มีสติ, 3.2 มีความยั้งคิด, 3.3 มีความสุขุม ละเอียด รอบคอบ, 4.1 มีความรอบรู้, 4.2 มีความสามารถประสานงาน, 4.3 มีความสามารถประสานประโยชน์, 5.1 มีความฉลาดรู้ในเหตุในผล, 5.2 มีความฉลาดรู้ในความผิดถูกชั่วดี 5.3 มีความฉลาดรู้ในความพอเหมาะพอสม)

รูปที่ 1 สรุปผลสถานะนักศึกษาเทคนิคการแพทย์ในอุดมคติตามแนวทางพระบรมราโชวาท ปีการศึกษา 2542

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเบื้องต้น แบบ ภาคตัดขวาง ซึ่งจะได้มีการประเมินติดตามต่อไป เพื่อให้บรรลุตามแนวทางของพระบรมราโชวาท ทั้งนี้โดยได้แจ้งให้คณะกรรมการประจำคณะฯ ได้รับทราบเรื่องที่ควรมีการพัฒนา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายตามแนวทางพระบรมราโชวาทของคณะฯ ด้วย

อนึ่ง การศึกษาบัณฑิตไทย ในแนวพระราชดำรินี้ รองศาสตราจารย์อุดม หนูทอง อาจารย์สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้เรียบเรียงจากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีพระราชทานปริญญา

บัตรของมหาวิทยาลัย และสถาบันต่างๆไว้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2493 ถึง พ.ศ. 2537 ผู้เรียบเรียงได้ัญเชิญพระบรมราโชวาทบางตอน เช่น บัณฑิตนั้น “...ควรจะต้องเป็นผู้มีการศึกษาดี มีความรู้ทางวิชาการอย่างถูกต้องแน่นอน มีสมองที่ว่องไว ชัดเจนที่จะคิด และมีวิธีการคิดที่จะให้ถูกต้องเที่ยงตรง ทั้งให้เป็นประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ สำหรับที่จะนำไปใช้ในการงานของส่วนรวมต่อไป...” นอกจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงชี้หลักปฏิบัติเพื่อความสำเร็จในการทำงานของบัณฑิตไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean, SD) ของเกณฑ์ประเมินสถานนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามแนวทางพระบรมราโชวาทแบบประเมินนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ ปีการศึกษา 2542

หัวข้อ	รายการ	หญิง (46 คน)						ชาย (21 คน)						ชาย & หญิง						หญิง (71 คน)						ชาย (30 คน)						ชาย & หญิง						หญิง (62 คน)						ชาย (17 คน)						ชาย & หญิง						หญิง (25 คน)						ชาย (9 คน)						ชาย & หญิง																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
		Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean			SD			Mean</		

“1. มีฉันทะ ปณิธาน และอุดมคติในการทำงาน ข้อนี้ทรงตั้งข้อสังเกตว่าบัณฑิตได้ตั้งปณิธานเป็นอุดมคติไว้แล้วที่จะใช้วิชาความรู้ทำงานให้บังเกิดผลสำเร็จและเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง เพื่อให้ประเทศชาติก้าวหน้ามั่นคง เมื่อตั้งอุดมคติไว้เช่นนี้แล้วก็ต้องรักษาอุดมคติไว้อย่างหนักแน่น หมั่นรำลึกถึงอย่าให้ขาด และต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็ก หรือเรื่องใหญ่ หรือในกรณีใดๆ

2. มีเป้าหมาย หลักการ และแผนงานชัดเจน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกล่าวว่า การทำงานให้บรรลุผลสำเร็จและความเจริญที่แท้จริงนั้นจำเป็นต้องมีหลักการ เบื้องต้นจะต้องอ่านงานให้ออกว่ามีลักษณะและขอบเขตอย่างไร เพียงใด มีจุดมุ่งหมายที่แท้เพื่อประโยชน์อะไร เมื่อทราบชัดแน่นอนแล้วจึงวางโครงสร้างของงานและแผนการปฏิบัติงานนั้นว่ามีส่วนใดเป็นหลัก ส่วนใดเป็นส่วนประกอบ และมีแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติเป็นลำดับอย่างไร เมื่อวางโครงสร้างและแผนงานแล้วจำเป็นต้องหยุดเพ่งพิจารณาอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะลงมือทำ

3. รู้จักใช้วิชาการในภาคปฏิบัติ การศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เน้นหนักภาคทฤษฎี เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปปฏิบัติงานจริงจึงต้องรู้จักปรับใช้ทฤษฎี หรือวิชาการอย่างเหมาะสม

4. มีความรับผิดชอบ เสียสละ อดทน และมีความพากเพียรอย่างสม่ำเสมอ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกล่าวว่า บัณฑิตจะต้องสำนึกตระหนักอยู่เสมอว่า ตนเองมีความรับผิดชอบอย่างยิ่งที่จะปฏิบัติงานของตัวเอง ร่วมงานกับผู้อื่นและประสานประโยชน์กับทุกฝ่ายให้ได้ผลสมบูรณ์ทุกส่วน เพื่อนำพาประเทศชาติของเราให้ก้าวไปถึงความวัฒนาสถาพร

5. มีสติ วิจารณ์ญาณ และความรอบคอบ

ในการทำงาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกล่าวถึงความสำคัญของสติว่า สติเป็นเครื่องควบคุมความคิดและการกระทำให้เป็นไปอย่างถูกต้อง อยู่ในหลักเกณฑ์และแนวทาง และทรงกล่าวถึงวิจารณ์ญาณว่า การฝึกหัดใคร่ครวญให้เข้าใจชัดแจ้งในเหตุในผลที่แท้ด้วยตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการทำงาน เป็นเครื่องบันดาลให้เกิดผลสำเร็จที่ดีเป็นประโยชน์เหตุนี้บัณฑิตจึงต้องมีสติบังคับ รู้ลึก และระลึกได้ว่าอะไรเป็นอะไร ผิดชอบชั่วดีอย่างไร

6. มีวินัยในการทำงาน การทำงานให้สำเร็จราบรื่น ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีวินัยในตนเอง สำหรับการปฏิบัติงาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกล่าวว่า นักปฏิบัติงานทุกคนจะต้องมีวินัยสำหรับใช้กับตนเอง คือต้องไม่ประมาทปัญญา ต้องรักษาความจริงใจ ต้องสลัดทิ้งความคิดจิตใจที่ต่ำทรามอ่อนแอ และต้องทราบตระหนักในความสำรวมไม่ฟุ้งเฟ้อ

7. รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า ความเจริญของประเทศชาติเป็นความเจริญส่วนรวม ซึ่งเกิดจากผลงาน หรือผลของการกระทำของคนทั้งชาติ ถือได้ว่า ทุกคนแบ่งหน้าที่กันทำประโยชน์ให้แก่ชาติ ตามความถนัดและความสามารถ และต่างคนต่างก็ได้เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไม่มีผู้ใดจะอยู่ได้และทำงานให้แก่ประเทศชาติได้โดยลำพังตนเอง เพราะฉะนั้น ในการที่ท่านจะออกไปประกอบการงานต่อไป ขอให้คำนึงถึงความจริงข้อนี้ให้มาก พิจารณาให้เห็นความสำคัญของผู้อื่น ให้รู้จักนับถือผู้อื่น ใช้ความมีเหตุผลและความร่วมมือกันในการบริหารงานทั้งปวงเพื่อจักได้สามารถสร้างความเจริญให้แก่ตนเองและจรรโลงประเทศชาติของเราให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไป”

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อบัณฑิตไทย ที่ได้พระราชทานพระราโชวาทในโอกาสต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางของการประพฤติปฏิบัติ เพื่อนำพาตนให้บรรลุถึงความเจริญมั่นคง ตามที่มุ่งหมายสืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2509 – 2533.
2. เอกกษัตริย์อัจฉริยะ หนังสือเฉลิมพระเกียรติ.

ทบวงมหาวิทยาลัยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน. จัดพิมพ์เนื่องในมหามงคลสมัยฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พุทธศักราช 2539.

3. ครรชิต มัลลียงศ์. อนาคตบัณฑิตไทยบนเส้นทางไอทีในยุคไอเอ็มเอฟ. งานมัลติมีเดียฝ่ายศึกษาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 2541